

"Škola pro děti"

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Základní škola a Mateřská škola Hrabenov

1.9.2015

Mgr. Hana Hofschneiderová

Obsah

Obsah	
1	
1. Identifikační údaje	5
1.1. Název ŠVP	5
1.2. Údaje o škole	5
1.3. Zřizovatel	5
1.4. Platnost dokumentu	5
2. Charakteristika školy	6
2.1. Úplnost a velikost školy.....	6
2.2. Umístění školy	6
2.3. Charakteristika žáků	6
2.4. Podmínky školy	6
2.5. Charakteristika pedagogického sboru	7
2.5.1. Velikost sboru	8
2.5.2. Kvalifikovanost	8
3. Vlastní hodnocení školy	8
3.1. Oblasti autoevaluace	8
3.2. Cíle autoevaluace	8
3.2.1. Cíle	8
3.2.2. Kritéria, nástroje a časové rozvržení	9
4. Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery	10
4.1.1.1. Spolupráce se zákonnými zástupci	10
4.1.1.2. Spolupráce se školskou radou	11
4.1.1.3. Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními	11
4.1.1.4. Spolupráce s dalšími institucemi.....	11
5. Dlouhodobé projekty	11
6. Mezinárodní spolupráce	12
7. Charakteristika ŠVP	12
7.1. Zaměření školy	12
7.2. Výchovné a vzdělávací strategie	13
7.2.1. Kompetence k učení	13
7.2.2. Kompetence k řešení problémů	15
7.2.3. Kompetence komunikativní	16
7.2.4. Kompetence sociální a personální	17
7.2.5. Kompetence občanské	19
7.2.6. Kompetence pracovní	20
7.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	21

7.3.1....Žáci s priznanými podpůrnými opatřeními.....	21
7.4. Zabezpečení žáků nadaných a mimořádně nadaných	23
7.5. Začlenění průřezových témat	23
8. Učební plán	25
8.1. Tabulace učebního plánu	25
8.1.1. Celkový učební plán a jeho soulad s RVP ZV	25
8.1.2. Ročníkový učební plán a jeho soulad s RVP ZV	26
8.2. Poznámky k učebnímu plánu	26
8.2.1. Organizační podmínky	26
8.2.2. Poznámky ke vzdělávacím oblastem.....	27
8.2.2.1. Jazyk a jazyková komunikace (44 + 8 hodin)	27
8.2.2.2. Matematika a její aplikace (20 + 5 hodin)	27
8.2.2.3. Informační a komunikační technologie (2 hodiny)	28
8.2.2.4. Člověk a jeho svět (12 hodina)	28
8.2.2.5. Umění a kultura (12 hodin)	28
8.2.2.6. Člověk a zdraví (10 hodin).....	29
8.2.2.7. Člověk a svět práce (5 hodin)	29
8.2.2.8. Doplňující vzdělávací obory	29
8.2.2.9. Nepovinné předměty	29
8.2.2.10. Volitelné předměty	30
9. Učební osnovy	30
9.1. Jazyk a jazyková komunikace	30
9.1.1. Český jazyk	31
9.1.1.1. Charakteristika předmětu	31
9.1.1.2. Výchové a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu.....	31
9.1.2. Anglický jazyk	32
9.1.2.1. Charakteristika předmětu	32
9.1.2.2. Výchové a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu.....	32
9.2. Matematika a její aplikace	32
9.2.1. Matematika	33
9.2.1.1. Charakteristika předmětu	33
9.2.1.2. Výchové a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu.....	34
9.3. Informační a komunikační technologie	34
9.3.1. Informatika	35
9.3.1.1. Charakteristika předmětu	35
9.3.1.2. Výchové a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu.....	36
9.4. Člověk a jeho svět	36
9.4.1. Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda	37
9.4.1.1. Charakteristika předmětu	37
9.4.1.2. Výchové a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu.....	38
9.5. Umění a kultura	38
9.5.1. Hudební výchova.....	39
9.5.1.1. Charakteristika předmětu	39
9.5.1.2. Výchové a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu.....	40
9.5.2. Výtvarná výchova	40

9.5.2.1.	Charakteristika předmětu	40
9.5.2.2.	Výchovné a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu.....	41
9.6.	Člověk a zdraví	41
9.6.1.	Tělesná výchova	42
9.6.1.1.	Charakteristika předmětu	42
9.6.1.2.	Výchovné a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu.....	43
9.7.	Člověk a svět práce	43
9.7.1.	Pracovní činnosti	44
9.7.1.1.	Charakteristika předmětu	44
9.7.1.2.	Výchovné a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu.....	44
10.	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	44
10.1.	Pravidla pro hodnocení žáků	44
10.1.1.	Zásady pro hodnocení žáků	45
10.1.1.1.	Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání	45
10.1.1.2.	Zásady pro hodnocení chování	46
10.1.2.	Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků	47
10.1.3.	Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií; výchovná opatření.....	47
10.1.3.1.	Stupně hodnocení prospěchu	47
10.1.3.2.	Stupně hodnocení chování	49
10.1.3.3.	Výchovná opatření	49
10.1.4.	Slovní hodnocení	50
10.1.5.	Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace	50
10.1.5.1.	Prospěch	50
10.1.5.2.	Chování	51
10.1.6.	Způsob získávání podkladů pro hodnocení	52
10.1.7.	Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách	53
10.1.7.1.	Komisionální zkouška	53
10.1.7.2.	Opravná zkouška	54
10.1.8.	Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	54

1. Identifikační údaje

1.1. Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní škola a Mateřská škola Hrabenov
Motivační název: Škola pro děti

1.2. Údaje o škole

- **Název:** Základní škola a Mateřská škola Hrabenov, okres Šumperk, příspěvková organizace
- **Adresa:** Hrabenov 175, 789 63 Ruda nad Moravou
- **Jméno ředitele:** Mgr. Hana Hofschneiderová
- **Web:** www.zshrabenov.cz
- **E-mail:** zshrabenov@seznam.cz
- **Telefon:** + 420 583 236 079
- **IČO:** 70992908
- **REDIZO:** 600148033
- **IZO:** 102668469

1.3. Zřizovatel

- **Název:** Obec Ruda nad Moravou
- **Adresa:** 9. května 40, 789 63 Ruda nad Moravou
- **IČO:** 00303313
- **Web:** www.ruda.cz
- **E-mail:** obec@ruda.cz
- **Telefon:** + 420 583 236 312
- **Fax:** + 420 583 236 314

1.4. Platnost dokumentu

- **Verze:** 4.
-

Platnost: od 1. 9. 2015 se změnami platnými od 1. 9. 2016 v souladu s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Mgr. Hana Hofschneiderová **ředitelka školy**
razítko školy

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola Hrabenov, okres Šumperk, příspěvková organizace je málotřídní škola. Škola se řadí svým počtem žáků mezi velmi malé školy. Základní škola a Mateřská škola Hrabenov je obecní školou, jejímž zřizovatelem je Obec Ruda nad Moravou, sdružuje 5 součástí: základní školu, mateřskou školu, školní družinu, školní jídelnu a školní jídelnu – výdejnu.

Základní škola poskytuje základní vzdělávání žákům 1. - 5. postupného ročníku. Kapacita základní školy je 60 žáků.

Školní družina je jednotřídní, poskytuje zájmové vzdělávání zpravidla pro žáky 1. - 5. postupného ročníku ZŠ. Kapacita školní družiny je 30 žáků.

Školní jídelna poskytuje stravování pro děti, žáky a zaměstnance ZŠ a MŠ Hrabenov a ve vedlejší hospodářské činnosti také pro cizí strážníky. Kapacita školní jídelny je 80 strážníků.

2.2. Umístění školy

Škola je umístěna v obci Ruda nad Moravou, místní části Hrabenov. Nachází se v klidové zóně obce. Z jedné strany je obklopena zástavbou rodinných domů, z druhé strany jsou pole a les. Nedaleko školy je antukové a škvárové hřiště. Škola je v dosahu autobusové zastávky MHD (asi 100 metrů), avšak neleží v bezprostřední blízkosti hlavní komunikace.

2.3. Charakteristika žáků

Žáci obvykle docházejí z blízkého okolí (spádové oblasti). Pro přepravu do školy nejčastěji cestují automobily rodičů, pěšky, veřejnou hromadnou dopravou. Škola není bezbariérová a není proto vhodná k integraci žáků s tělesným handicapem.

Žáky vedeme ke spolupráci, vzájemné pomoci a toleranci. Starší žáci dobře přijímají mladší, šikovnější ochotně pomáhají slabším. Díky spojeným ročníkům ve třídě jsou žáci také dobře připraveni na samostatnou práci. Náš žák se nebojí zeptat spolužáka nebo učitele, umí si však poradit také sám. Prosazujeme heslo: „Co nemám v hlavě, musím umět najít někde jinde.“ Pod tímto heslem vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání informací v knihách, encyklopediích a na internetu, k vzájemné pomoci. Žák se snaží nejprve problém vyřešit sám, na základě vlastních vědomostí a dovedností, případně za pomoci informací, které si sám vyhledá. Pokud si neporadí sám, hledá nejprve pomoc u spolužáka, a nakonec u učitele. Naši žáci aktivně využívají informační a komunikační technologie.

2.4. Podmínky školy

Materiální, prostorové, technické a hygienické vybavení ZŠ a MŠ Hrabenov je na dobré úrovni a odpovídá předpisům pro vybavení škol a školních zařízení. Budova školy je umístěna ve větším oploceném a dobře udržovaném areálu, na kterém se nacházejí dvě budovy. V menší přízemní budově je mateřská škola a školní jídelna. Větší patrová budova je zázemím pro základní školu a školní družinu a školní jídelnu – výdejnu. Ve větší budově, kde se nachází ZŠ a ŠD, jsou následující místnosti:

- místnost ke sportování
- šatna
- výdejna s kuchyňkou
- školní družina
- sklady učebních pomůcek
- kabinet pro učitele
- 3 třídy
- kuchyňka pro děti
- dílny
- sociální zařízení pro chlapce, dívky a učitele
- počítačová učebna (pořízena z dotace ROP Střední Morava v roce 2009)
- audiovizuální učebna (pořízena z dotace ROP Střední Morava v roce 2009) ➤ ředitelna
- sklep, kotelna, půda

Kromě běžného vybavení ZŠ (nábytek, učební pomůcky, vybavení tělocvičny, jídelny a družiny) disponuje základní škola v každé třídě 2 počítači a interaktivní tabulí. V počítačové místnosti je dalších 12 počítačů, interaktivní tabule, multifunkční zařízení pro barevný tisk, kopírování a skenování dokumentů. V audiovizuální učebně je velkoplošná televize, promítací plátno a dataprojektor. Všichni učitelé mají k dispozici notebook, multifunkční zařízení pro tisk, kopírování a skenování dokumentů, CD a MG přehrávače, televizi, videopřehrávač a videorekordér, digitální fotoaparát a digitální kameru. K výuce také slouží hudební nástroje (elektronické varhany, kytara, flétny a perkusní nástroje) a ozvučovací technika. V ředitelně je k dispozici další stolní počítač. Všechny počítače jsou propojeny v síti a umožňují přístup k internetu. Škola má své webové stránky a umožňuje učitelům, rodičům a žákům prostřednictvím serveru I-škola dálkový přístup.

Školní družina využívá všechny prostory a pomůcky školy.

O prázdninách na konci školního roku 2011/2012 bylo z dotace Regionu Ruda opraveno oplocení kolem celého areálu včetně parkových úprav a bylo rozšířeno dětské hřiště o další herní prvky. Bylo také vybudováno místo pro setkávání a pro venkovní výuku.

2.5. Charakteristika pedagogického sboru

ZŠ a MŠ Hrabenov zaměstnává obvykle 10–15 fyzických osob v následujících profesích:

- pedagogičtí pracovníci (učitelky MŠ, učitelky ZŠ, vychovatelky ŠD, dle potřeby asistenty pedagoga)
- provozní zaměstnanci (školnice, kuchařky, vedoucí ŠJ)

Některé funkce jsou kumulovány a vykonává je jeden pracovník. Vzhledem k tomu, že složení pracovníků se může dle potřeb měnit, každoročně aktuální stav popisuje výroční zpráva školy.

2.5.1. Velikost sboru

Skutečný počet zaměstnanců se liší v závislosti na počtu žáků:

- učitelé MŠ (obvykle 2)
- učitelé ZŠ včetně ředitele (obvykle 4)

- vychovatelka ŠD (2)
- školnice (2)
- kuchařky (1)
- vedoucí ŠJ (1)

2.5.2. Kvalifikovanost

Prioritou vedení školy je zaměstnávat kvalifikované pedagogické pracovníky. Na škole působí obvykle 9 pedagogů, včetně ředitele školy. Počet pedagogů na škole, po přepočtu na plný pracovní úvazek, je přibližně 8.

3. Vlastní hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy je východiskem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy.

3.1. Oblasti autoevaluace

Ve vlastním hodnocení se zaměřujeme zejména na následující oblasti:

- podmínky vzdělávání (prostorové, materiální, technické, hygienické, bezpečnostní, počty žáků, finanční zabezpečení);
- klima školy;
- vlastní průběh vzdělávání (vzdělávací program školy, učební plán školy, výchovné a vzdělávací strategie, metody a formy práce, projekty, mimoškolní činnost, zájmová činnost, jevy, rizika, úrazy);
- výsledky vzdělávání žáků a studentů (prospěch, chování, výchovná opatření, komisionální přezkušování žáků, opakování ročníku, počet omluvených a neomluvených hodin, dovednosti a znalosti, klíčové kompetence);
- řízení školy, kvalita personální práce (věk, pohlaví, odborná kvalifikace, aprobovanost, studium, další vzdělávání);
- podpora školy žákům (se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadaných) spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery.

3.2. Cíle autoevaluace

3.2.1. Cíle

Shrnujícím cílem je vytvořit kvalitní školu s dobrými materiálně technickými, personálními a finančními podmínkami, která bude přátelská k dětem a v maximální míře umožní kvalitní výchovu a vzdělání. Snažíme se o naplňování cílů stanovených v dlouhodobých strategických dokumentech, které se týkají vzdělávání a které jsou vydávané vládou a nadřízenými orgány. Důraz klademe na plnění cílů a výchovných a vzdělávacích strategií, které máme ukotveny v našem Školním vzdělávacím programu. Cíle odpovídají jednotlivým oblastem vlastního hodnocení v bodě 3.1:

- udržet stávající podmínky ke vzdělávání a snaha o jejich zlepšování, zejména v oblasti materiálně technického vybavení a finančních zdrojů s důrazem na podporu cizích jazyků a

informačních a komunikačních technologií a s ohledem na ochranu životního prostředí a udržitelný rozvoj;

- soustavně pracovat na mezilidských vztazích ve škole na úrovni žák-žák, žák-učitel, učitel-učitel, učitel-rodíč na principech rovnosti a demokracie;
- prokázat funkčnost školního vzdělávacího programu a snaha po jeho vylepšování, využívat nové metody a formy práce zejména v souvislosti s rozvojem ICT; dosáhnout co nejkvalitnějších výsledků odpovídajících individuálním možnostem každého žáka, snaha o všestranný rozvoj každé osobnosti s důrazem na celoživotní učení;
- budovat plně kvalifikovaný a stabilizovaný pedagogický sbor, a snažit se o jeho další odborný růst;
- podporovat všechny žáky bez rozdílu;
- udržet stávající spolupráci se zákonnými zástupci a ostatními sociálními partnery a prohlubovat a vylepšovat jejich vzájemné vztahy.

3.2.2. Kritéria, nástroje a časové rozvržení

Kritéria se vztahují k jednotlivým cílům vlastního hodnocení, nástroje a termíny časového rozvržení pro vlastní hodnocení jsou uvedeny u každého kritéria v závorce:

- **dostatek zdrojů** - pro dosažení dobrého materiálně technického vybavení je hlavním kritériem dostatek finančních zdrojů na zabezpečení chodu školy a dostatek žáků pro nadcházející období [**Nástroje:** pozorování stavu materiálně technického vybavení a finančních toků, rozhovor s ostatními pracovníky školy (průběžně), rozhovor s rodiči (na pravidelných schůzkách 2-4x ročně), rozbor zprávy o hospodaření (1x ročně ve školské radě a se zřizovatelem), výsledky zápisu do prvního ročníku (1x ročně), rozbor výsledků kontrolních zpráv jiných organizací - ČŠI, zřizovatel, apod. (dle potřeby)]
- **spokojený žák, spokojený učitel, spokojený rodič** - hlavním kritériem přátelského klimatu ve škole je především spokojený žák, nemalý podíl na vytvoření přátelského klimatu má však spokojený učitel a pokud bude ze školy odcházet spokojený žák, bude spokojený i jeho rodič [**Nástroje:** pozorování, rozhovory s žáky, ostatními pedagogickými pracovníky a rodiči (průběžně, v rámci schůzek rodičů 2-4x ročně), dotazník na klima školy (obvykle 1x za 2-3 roky), rozbor výsledků kontrolních zpráv jiných organizací - ČŠI, zřizovatel, apod. (dle potřeby)]
- **funkční školní vzdělávací program** - aby průběh vzdělávání žáků splňoval současné požadavky, musí výchova a vzdělávání žáků probíhat především podle kvalitně zpracovaného a funkčního dokumentu [**Nástroje:** pozorování průběhu výchovně vzdělávacího procesu, rozhovory s ostatními pedagogickými pracovníky a rodiči (průběžně, v rámci pedagogických rad a schůzek rodičů 2-4x ročně), rozbor školního vzdělávacího programu s učiteli (1x ročně v přípravném týdnu nebo dle potřeby v souvislosti se změnou legislativy), rozbor výsledků kontrolních zpráv jiných organizací - ČŠI, zřizovatel, apod. (dle potřeby)]

kvalitní výsledky výchovy a vzdělávání - nestačí, aby žák byl jen spokojený, musí také něco umět, vědět, znát, musí se někam posunout, kritériem pro posouzení kvalitních výsledků výchovy a vzdělání je postupné zlepšování vědomostí, dovedností, znalostí a klíčových kompetencí jednotlivých žáků každého žáka bez rozdílu je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka pro dosažení maximálního osobního pokroku každého žáka, v rámci jeho schopností a dovedností případně s využitím podpůrných opatření [**Nástroje:** analýza žákovských prací (průběžně), pozorování, rozhovory s žáky, ostatními pedagogickými pracovníky a rodiči (průběžně, v rámci schůzek rodičů a pedagogických porad), dotazník (obvykle 1x za 2-3 roky), povinné „Škola pro děti“ (ŠVP ZV)

testování 5. ročníků (1x ročně), rozbor výsledků kontrolních zpráv jiných organizací - ČŠI, zřizovatel, apod. (dle potřeby)]

kvalitní a stabilní pedagogický sbor - kritériem pro posouzení kvality učitele je jeho kvalifikace, odbornost, účast na dalším vzdělávání a využití jeho znalostí, kvalifikace, odbornosti a poznatků z dalšího vzdělávání ve výuce [Nástroje: pozorování, rozhovory s žáky, ostatními pedagogickými pracovníky a rodiči (průběžně, v rámci schůzek rodičů), rozbor účasti pedagogických pracovníků na dalším vzdělávání (průběžně), rozbor výsledků kontrolních zpráv jiných organizací - ČŠI, zřizovatel, apod. (dle potřeby)]

dostatečná podpora všech žáků – kritériem pro posouzení dostatečné podpory každého žáka bez rozdílu je poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka pro dosažení maximálního osobního pokroku, v rámci jeho schopností a dovedností případně s využitím podpůrných opatření [Nástroje: pozorování, rozhovory s žáky, ostatními pedagogickými pracovníky a rodiči (průběžně, v rámci schůzek rodičů 2-4x ročně), hodnocení žákovských prací (průběžně), spolupráce s poradenskými pracovníky a jinými odborníky (dle potřeby), povinné testování žáků 5. ročníku (1x ročně), rozbor výsledků kontrolních zpráv jiných organizací - ČŠI, zřizovatel, apod. (dle potřeby)]

- **trvalá spolupráce se zákonnými zástupci a ostatními sociálními subjekty** – má-li být škola kvalitní a má-li se udržet v konkurenci jiných škol, musí být otevřeným subjektem, který úzce spolupracuje s místní komunitou [Nástroje: pozorování, rozhovory s žáky, ostatními pedagogickými pracovníky a rodiči (průběžně, v rámci schůzek rodičů, dnů otevřených dveří), vyhodnocování dotazníkových šetření (obvykle 1x za 2-3 roky), rozbor článků v místním tisku (průběžně), rozbor výsledků kontrolních zpráv jiných organizací - ČŠI, zřizovatel, apod. (dle potřeby)]

4. Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery

K dobré spolupráci dochází nejen mezi školou a rodiči a jinými subjekty, ale také mezi jednotlivými součástmi školy (zejména ZŠ a ŠD, ZŠ a MŠ, ŠD a MŠ), kdy se žáci jednotlivých součástí setkávají při společných akcích pod heslem „Jsme jedna velká rodina“.

4.1.1.1. Spolupráce se zákonnými zástupci

Škola je s rodiči v neustálém kontaktu, rodiče jsou zváni na rodičovské schůzky a účastní se společných akcí, které pořádáme pro žáky a rodiče (besídky, výlety, sportovní, kulturní i jiné akce). Rodiče mohou navštívit školu po vzájemné dohodě kdykoli, mohou se přijít podívat do vyučování. Zpětnou vazbu získává škola kromě výše zmíněných setkání také prostřednictvím dotazníků.

4.1.1.2. Spolupráce se školskou radou

Spolupráce se školskou radou probíhá v souladu se zák. č. 561/2004, § 167.

Školská rada se zřizuje na období 3 let a má vždy 3 členy:

- zástupce rodičů (volený člen)
- zástupce pedagogů (volený člen)

- zástupce za zřizovatele (člen jmenovaný zřizovatelem)

Školská rada se schází dle potřeby, minimálně však dvakrát do roka a podílí se na správě školy v souladu se školským zákonem.

4.1.1.3. Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními

zvýraznit účinnou spoluprací se zákonnými zástupci žáků potřebu účinné spolupráce školy, školského poradenského zařízení (ŠPZ), zákonných zástupců žáků, příp. dalších osob, které se podílejí na vzdělávání žáka

Při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadané a mimořádně nadané spolupracujeme zejména se Speciálním pedagogickým centrem Schola Viva Šumperk a Pedagogicko psychologickou poradnou Šumperk, dle potřeby i s dalšími odborníky (psychology, logopedy, dětskými lékaři, sociálními pracovníky).

4.1.1.4. Spolupráce s dalšími institucemi

Nejčastěji spolupracujeme s následujícími místními a regionálními institucemi:

- Komunitní škola Hrabenov
- TJ Sokol Hrabenov – pořádání společných akcí
- SDH Hrabenov – pořádání společných akcí
- OÚ Ruda nad Moravou – zřizovatel
- ZŠ Ruda nad Moravou – soutěže, sportovní den, metodická sdružení
- MŠ Ruda nad Moravou – společná výuka plavání, lyžařský kurz, dopravní hřiště
- Okolní málotřídní školy (Bohdíkov, Olšany, Bušín) – společné akce, návštěvy
- Kabinet málotřídních škol – metodická pomoc pro ředitele, společné akce, návštěvy
- Místní knihovna – pravidelné návštěvy, soutěže
- Mikroregion Ruda – společné akce organizací v rámci regionu, dotace
- Lyžařská škola
- Dopravci Vobus, Arriva Morava aj. – doprava na výlety a mimoškolní akce
- Plavecká škola
- Papírny Aloisov
- Vila Doris – mimoškolní aktivity pro žáky, školení a semináře pro pedagogické pracovníky
- Dopravní hřiště Mohelnice – výuka dopravní výchovy

5. Dlouhodobé projekty

Škola se zapojuje do projektů dle momentální nabídky. Podrobnější informace každoročně uvádí ve své výroční zprávě. Nejčastěji se jedná o následující projekty:

- **Školní mléko** - každé dítě, žák nebo student má nárok každý vyučovací (provozní) den na jeden dotovaný mléčný výrobek.
- **Ovoce do škol** - žáci 1. - 5. tříd základních škol dostávají 1x měsíčně dotované ovoce a zeleninu zcela zdarma.
- **Recyklohraní** - je školní recyklační program, jehož cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení. Žáci v rámci tohoto projektu třídí ve škole veškerý odpad, sbírají staré baterie a drobný elektroodpad, plní různé úkoly v pracovních

listech či na internetových stránkách <http://www.recyklohrani.cz>. Škola zdarma dostává výukové materiály.

- **Hravě žij zdravě** – jedná se o internetový kurz zdravého životního stylu, který je určen žákům 5. tříd základních škol a je spojen s internetovou soutěží. Žáci na webových stránkách <http://www.soutez.hravezijzdrave.cz/> vyplňují dotazník o svém životním stylu a plní různé úkoly.

6. Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráce neprobíhá na škole nepřetržitě. Obvykle se jedná o spolupráci v rámci projektu eTwinning nebo Erasmus + (dříve Comenius).

Spolupráce je využíváno jako doplněk k běžné výuce.

7. Charakteristika ŠVP

Motto:

"Chceme, abychom žáky vzdělávali s chutí a ony nápodobně s chutí získávaly v naší škole informace a základ vzdělanosti."

7.1. Zaměření školy

Škola poskytuje základní vzdělávání na I. stupni ZŠ, proto si klademe za hlavní cíl položit prvopočáteční základ vzdělání dětem ve věku zpravidla 6-10 let.

Naší snahou je vybudovat školu s přívětivým klimatem. Chtěli bychom poskytnout prostředí, které je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Zajišťujeme, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám případně s využitím podpůrných opatření, optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima. K tomu vytváříme i odpovídající podmínky pro vzdělávání všech žáků. Hodnocení žáků je postaveno na plnění konkrétních a splnitelných úkolů, na posuzování individuálních změn žáka a pozitivně laděných hodnotících soudech. Žákům je dána možnost zažívat úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní. V předchozích letech jsme se výrazně zaměřili na podporu individuálních potřeb žáků znevýhodněných a žáků z málo podnětného rodinného prostředí. Integrace takto znevýhodněných žáků se nám dařila díky spolupráci s pedagogickými asistenty a také díky tomu, že jsme každému žáku vytvořili individuální vzdělávací plán, který zohledňoval jeho vzdělávací možnosti. V tomto trendu budeme nadále pokračovat a svoji pozornost bychom chtěli rovněž zaměřit na žáky nadané a mimořádně nadané. Cestu vidíme ve zlepšování organizačních forem výuky a vyučovacích metod s využitím podpůrných opatření, které podporují rovný přístup ke vzdělávání, zejména tvorbu individuálních vzdělávacích programů, využití speciálních učebnic a pomůcek, ICT a e-learningových aplikací. S výhodou můžeme využít organizace výuky na málotřídní škole, kde spojování ročníků v jedné třídě umožňuje vyučovat nadané (resp. znevýhodněné) žáky v některých předmětech ve vyšším (resp. nižším) ročníku.

Při zlepšování klimatu ve škole klademe velký důraz na prevenci sociálně patologických jevů (v oblasti drogových závislostí, alkoholismu a kouření, kriminality, virtuálních drog, patologického hráčství, záškoláctví, všech forem násilného chování, šikany, xenofobie, „Škola pro děti“ (ŠVP ZV)

rasismu, intolerance a antisemitismu), největší možnosti spatřujeme opět v typu školy. Málotřídní školy s malým počtem žáků ve věkově heterogenních skupinách představují téměř rodinné prostředí, kde se všechny děti, žáci i učitelé vzájemně znají již z předškolní docházky. Také větší počet pedagogických pracovníků na menší počet žáků umožňuje lepší kontrolu a tak také možnost předcházení patologickým jevům.

Strategickými cíli, na které je v poslední době kladen značný důraz, je zkvalitnění výuky cizích jazyků a využívání komunikačních a informačních technologií ve vzdělávání a následně i v životě. V některých hodinách 1. a 2. Ročníku proto zařazujeme metodu CLIL. Tato metoda spočívá ve výuce cizího jazyka napříč všemi předměty v malých dávkách – formou tzv. „jazykových sprch“ (žáci se např. učí anglicky v matematice čísla, ve výtvarné výchově barvy, v prvouce členy rodiny, apod.). Ve třetím ročníku jsme navíc posílili výuku anglického jazyka o 1 vyučovací hodinu týdně a získali jsme tak prostor pro zařazování mezinárodní spolupráce, nebo naopak čas pro fixaci učiva u slabších žáků. Rovněž se snažíme podporovat vzdělávání učitelů v této oblasti tak, aby se výuka jazyků celkově zkvalitnila.

Oblast využívání komunikačních a informačních technologií není na naší škole novinkou, která by přišla s kutikulární reformou, ale máme již v této oblasti dobré zkušenosti, nadále je však potřeba rozšiřovat vybavenost školy těmito technologiemi, využívat je ještě ve větší míře ve vyučování a školit učitele, aby nadále rozvíjeli svoji počítačovou gramotnost a tuto technologii využívali i pro svoji práci.

7.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Při výchovné a vzdělávací práci na naší škole směřujeme zejména k následujícím cílům:

- zajistit rovné příležitosti ke vzdělávání pro všechny žáky
- rozvíjet a zkvalitňovat systém počátečního vzdělávání s důrazem na zlepšení klíčových kompetencí žáků
- zvýšit motivaci k dalšímu vzdělávání žáků i učitelů
- poskytovat kvalitní výuku cizích jazyků
- rozvíjet počítačovou gramotnost

Těchto cílů chceme dosáhnout následujícími výchovnými a vzdělávacími strategiemi, které umožní žákům získávat níže uvedené kompetence:

7.2.1. Kompetence k učení

Chceme zejména umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení následujícími výchovnými a vzdělávacími strategiemi:

- svou výchovnou a vzdělávací činnost plánujeme, informujeme o ní žáky a vedeme je ke sledování plnění vytýčených cílů a svého pokroku
- zřetelně rozlišujeme základní učivo od učiva rozšiřujícího
- seznamujeme žáky s tradičními i alternativními metodami a formami práce, které mohou vést k osvojení učiva (frontální výuka, skupinová i týmová práce, samostatné výstupy žáků, obhajoby, referáty, projektové vyučování, problémové vyučování, diskuse, dotazníky, praktická a laboratorní cvičení, besedy s odborníky, simulace životních situací, práce s internetem, účast v soutěžích, olympiádách, publikování, prezentace na veřejnosti, vzájemná spolupráce tříd, spolupráce starších a mladších žáků, šikovnějších a slabších,

školní výlety, exkurze, sportovní kurzy, kulturní, ekologické, sportovní a charitativní akce...)

- nabízíme různé aktivační metody podporující samostatnost a tvořivost
- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností, nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a jejich použití v praxi
- využíváme mezipředmětových vztahů
- využíváme různé informační zdroje (učebnice, encyklopedie, texty, internet, diskusi, besedy, práci s výukovými programy, návštěvy muzeí, kulturních představení, exkurze...) a učíme žáky s nimi pracovat
- vedeme žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací, k používání odborné terminologie
- vedeme žáky k systematickému ukládání informací a využívání získaných poznatků v procesu dalšího učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- pomáháme dětem vytvořit systém domácí přípravy a hodnotit její efektivitu
- vytváříme motivující prostředí
- poskytujeme žákům zpětnou vazbu a vedeme je k sebehodnocení
- využíváme kladného hodnocení k motivaci pro další činnost
- pomáháme každému žákovi zažít úspěch, k žákům přistupujeme individuálně, vycházíme z reálných možností jednotlivých žáků
- pomáháme žákům rozpoznat vlastní možnosti a samostatně vyhledávat nástroje k odstranění problému v učení
- vyzdvihujeme dílčí úspěchy žáků s ohledem na intelektové schopnosti
- vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- vedeme je k samostatnému organizování některých akcí (projektů)
- vedeme žáka k pochopení smyslu a cíle učení, vytváříme jeho pozitivní vztah k učení (celoživotní vzdělávání)
- vlastním příkladem motivujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání
- umožňujeme volný přístup k pomůckám a informačním zdrojům

Na úrovni základního vzdělávání žák:

Dílčí kompetence	Popis
Metody a způsoby učení	☐ vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
Práce s informací	☐ vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Propojování a využití vědomostí	☐ operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy
Pozorování a experiment	☐ samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
Smysl a cíl učení	☐ poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

7.2.2. Kompetence k řešení problémů

Snažíme se podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů následujícími výchovnými a vzdělávacími strategiemi:

- předkládáme žákům k řešení problémy adekvátně k jejich věku
- zapojujeme žáky do celého problému činnosti: přípravy, průběhu a hodnocení celé akce
- probouzíme v žácích zdravé sebevědomí, zvyk na práci s problémy, jejich přijímání, případně požádání o pomoc
- ve školním i mimoškolním životě vedeme žáky k samostatnosti i ke spolupráci ➤ motivujeme žáky k zvládnutí problémů řešením analogických situací v komunitním kruhu
- předkládáme dětem reálné či modelové problémové situace a úlohy a vedeme je ke kritickému myšlení a uvážlivým rozhodnutím
- umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady – podněcujeme jejich tvořivost
- umožňujeme dětem nalézt více řešení (diskuse, pokusy...)
- učíme žáky obhájit vlastní řešení
- vytváříme příležitosti pro praktické ověření řešení daného problému
- napomáháme podle potřeby při cestě ke správnému řešení
- poskytujeme dětem zpětnou vazbu
- nabízíme k řešení nové úkoly na základě analýzy předchozích zkušeností

Na úrovni základního vzdělávání žák:

Dílčí kompetence	Popis
Analýza problému	☐ vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

Plánování řešení	☐ vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
Řešení problému	☐ samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumá řešení a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací
Experimentální práce	ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
Posouzení a aplikace řešení	☐ kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

7.2.3. Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k všestranné a účinné komunikaci následujícími výchovnými a vzdělávacími strategiemi:

- vytváříme bezpečné prostředí a dostatečný prostor pro vyjádření vlastních myšlenek žáků i dospělých (příznivé klima školy)
- vedeme žáky ke kultivovanému projevu vlastním příkladem
- učíme žáky pozorně si naslouchat, respektovat jiný názor, vhodně reagovat a argumentovat ve školním i mimoškolním životě (komunitní kruh, práce ve dvojicích a skupinách, diskuse, besedy...)
- vštěpujeme dětem pravidla slušného chování při komunikaci
- seznamujeme žáky s různými typy komunikačních prostředků a pomáháme jim význam sdělení pochopit
- seznamujeme žáky s IT a podporujeme je v účinné komunikaci s okolním světem
- nabízíme žákům dostatek prostoru ke všestranné otevřené komunikaci
- rozvíjíme verbální i neverbální formy komunikace
- vedeme žáky k samostatnému logickému myšlení (k správné formulaci odpovědí, myšlenek)
- učíme žáky vyhledat podstatu sdělení, oddělit důležité informace od méně důležitého
- vedeme žáky k samostatnému formulování myšlenek, k výstižnému a kultivovanému vyjadřování v písemném i ústním projevu, ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi na základě získaných komunikativních dovedností
- podle potřeby klademe vhodné návodné otázky
- vytváříme příležitosti pro možnost komunikace mezi žáky navzájem, mezi žáky a učiteli
- podněcujeme zájem o náměty, názory a zkušenosti žáků

Na úrovni základního vzdělávání žák:

Dílčí kompetence	Popis
------------------	-------

Způsob vyjadřování a jeho formy	☐ formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
Naslouchání, navazování a udržování kontaktu při komunikaci	☐ naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
Informační a komunikační prostředky	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění • využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
Aplikace komunikativních dovedností	☐ využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

7.2.4. Kompetence sociální a personální

Snažíme se rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých následujícími výchovnými a vzdělávacími strategiemi:

- důraz klademe na partnerský přístup k dětem a dobré klima školy
- zařazujeme kooperativní metody, učíme žáky přijmout roli ve skupině, akceptovat pravidla skupiny
- vedeme žáky k aktivitám, které mohou být vykonány individuálně, ve dvojicích, v týmu
- umožňujeme dětem vytvářet vlastní pravidla v souladu s pravidly školy i společnosti
- vedeme žáky k respektování základních společenských norem
- posilujeme mravní hodnoty, solidaritu, navozujeme emotivní prožitek, vedeme k sebepoznání
- poskytováním zpětné vazby umožňujeme dětem vytvářet si pozitivní představu o sobě samém
- učíme žáky prosazovat odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy, vedeme žáky k rozpoznávání negativních a psychopatologických jevů
- vedeme žáky k ohleduplnosti a úctě při jednání s ostatními lidmi napomáháme upevňovat dobré mezilidské vztahy, vzájemně si pomáhat, požádat o pomoc, vzájemně si naslouchat a hodnotit výsledky své práce i práce ostatních spolužáků
- navozujeme situace k pochopení odlišností i jedinečnosti každého člověka a k rozvíjení zdravého sebevědomí (dramatizace a hraní rolí, kladení otázek a hledání odpovědí)

Na úrovni základního vzdělávání žák:

Dílčí kompetence	Popis
------------------	-------

Práce v týmu	<ul style="list-style-type: none"> • účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce • přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
Atmosféra v týmu	<p>☐ podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá</p>
Vlastní emoce	<p>☐ vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty</p>

7.2.5. Kompetence občanské

Připravujeme žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti následujícími výchovnými a vzdělávacími strategiemi:

- vlastním příkladem se snažíme ukázat dětem správné postoje
- vedeme žáky k respektování pravidel, která si samy vytvořily a tím k hlubšímu pochopení společenských norem
- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a chování ve třídě a škole, k dodržování třídního a školního řádu, udržování pořádku ve třídách, tělocvičně, odborných učebnách, jídelně a v šatně
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k odpovědnosti za svá rozhodnutí a jednání
- vychováváme žáka jako svobodného občana, plnícího si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva
- pomáháme dětem pochopit odlišnosti jiných
- nabízíme dětem takové prožitky, které je učí odmítat útlak a postavit se násilí fyzickému i psychickému
- seznamujeme žáky s možnými krizovými situacemi, provádíme nácvik správného chování v těchto situacích
- seznamujeme žáky s našimi kulturními tradicemi, kulturním dědictvím a uměleckými díly (pokud možno vlastními prožitky)
- seznamujeme je se základními environmentálními problémy, respektováním požadavků na kvalitní životní prostředí a jednáním v zájmu trvale udržitelného rozvoje (třídění odpadů, ochrana přírody a životního prostředí, sběr druhotných surovin)
- podporujeme účast žáků na sportovních, kulturních a společenských akcích, sami organizujeme se žáky různé akce

- vedeme žáky k zdravému životnímu stylu
- nabízíme možnosti ozdravných pobytů v přírodě, výlety do přírody
- učíme žáky solidaritě zapojováním do různých charitativních činností (charitativní sbírky, pomoc druhým...)

Na úrovni základního vzdělávání žák:

Dílčí kompetence	Popis
Vztahy mezi lidmi	<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí • rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
Základní principy, pravidla a společenské normy, ekologie	<ul style="list-style-type: none"> • chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu • chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
Tradice, kulturní a historické dědictví	<p>☐ respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit</p>

7.2.6. Kompetence pracovní

Pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti, vědomosti a dovednosti potřebné pro budoucí povolání následujícími výchovnými a vzdělávacími strategiemi:

- předkládáme dětem různé činnosti a prožitky v rámci vyučování i mimo něj a podněcujeme tak zájem o určité profese
- správnými postupy vedeme žáky ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel
- seznamujeme je s pravidly bezpečného chování při různých aktivitách
- seznamujeme žáky také s riziky spojenými s nesprávným používáním nástrojů a nedodržováním zásad bezpečnosti práce
- vedeme žáky k zájmu o své zdraví a zdraví ostatních
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- ukazujeme žákům různé způsoby dosažení daného cíle, klademe dílčí cíle
- v průběhu práce zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků ➤ střídáme různé formy a metody práce, aby žák zjistil, která mu nejlépe vyhovuje

- vytváříme příležitosti k používání různých materiálů a nástrojů, ukazujeme správné způsoby jejich použití a vedeme k dodržování určených pravidel
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality a postupů
- vedeme žáky k objektivnímu hodnocení a sebehodnocení a k poznání vlastních možností a schopností, pomáháme jim najít způsoby zkvalitnění jejich práce
- učíme žáky posuzovat jejich vlastní pokrok
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce ➤ zapojujeme žáky do spoluvytváření životního prostředí školy
- podporujeme informovanost ze života práce, motivujeme žáky pro daný obor, sledujeme práci rodičů, firem v okolí, rodinné firmy a jejich tradice ➤ učíme žáky vážit si práce, nebát se jakékoliv práce a vyzkoušet si ji Na úrovni základního vzdělávání žák:

Dílčí kompetence	Popis
Pracovní podmínky a pravidla při práci	☐ používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
Společenský význam práce	☐ přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
Budoucí profese	☐ využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
Podnikatelské myšlení	☐ rozvíjí své podnikatelské myšlení, orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání

7.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně) je považován každý žák, který k naplnění vzdělávacích potřeb na rovnoprávném základě potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Podpůrná opatření mohou být organizační nebo metodická. Jedná se o pět stupňů podpůrných opatření, včetně odborné „intervence“ či použití kompenzačních pomůcek.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Hlavní podpůrná opatření:

„Škola pro děti“ (ŠVP ZV)

a) Poradenská pomoc školy a pomoc školského poradenského zařízení (ŠPZ) – pedagogicko-psychologické poradny (PPP) a speciálně pedagogického centra (SPC)

b) Úprava organizace vzdělávání

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje formou integrace do běžné třídy. Nejvíce se setkáváme u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s poruchami učení (dyslexie, dysortografie, dysgrafie, dyspraxie aj.).

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) naší školy je tvořeno ředitelkou školy, výchovnou poradkyní a speciálním pedagogem – koordinátorem inkluze, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

ŠPP naší školy úzce spolupracuje:

Pedagogicko-psychologická poradna v Šumperku

Speciálně pedagogické centrum v Šumperku

7.3.1. Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními

Jedná se o žáky s vývojovými poruchami učení a chování, děti mentálně či tělesně postižené, děti s vadami sluchu, zraku a řeči, děti postižené více vadami a děti autistické.

V naší škole jsme se doposud setkávali s žáky s vývojovými poruchami učení a chování. Máme také zkušenosti s lehčím mentálním postižením.

V této oblasti přizpůsobíme své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně zpracujeme PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně zpracujeme PLPP a IVP. Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Naší největší snahou je plnohodnotné zapojení všech žáků do života školy a postupným zvyšováním nároků je připravit na přechod na 2. stupeň ZV.

Dle potřeby a podle možností využíváme také služeb asistenta pedagoga, pokud je poradenským zařízením doporučen.

PLÁN PEDAGOGICKÉ PODPORY PLPP

V případě, že existuje podezření na nutnost zařadit žáka do prvního stupně podpůrných opatření, před zahájením poskytování podpůrných opatření, zpracuje škola PLPP. PLPP zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola průběžně aktualizuje, vyhodnocuje, zda vedou k naplnění stanovených cílů.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci koordinátora inkluze a ředitelky školy. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Ředitelka školy stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné

schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pokud PLPP není dostatečným řešením problémů žáka, doporučí škola zákonným zástupcům využití poradenské pomoci ŠPZ.

V případě schválení podpůrných opatření druhého až pátého stupně, škola bezodkladně, po obdržení doporučení ŠPZ a udělení písemného informovaného souhlasu, poskytuje podpůrná opatření.

INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN (IVP)

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3. a 5. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením.

Na úrovni IVP je možné:

- a) upravit očekávané výstupy stanové ŠVP a upravit vzdělávací obsah stanovený ŠVP,
- b) vymezit poskytování speciálně pedagogické intervence (tj. zajištění předmětů speciálně pedagogické péče, které jsou zaměřeny na oblast logopedických potíží, řečové výchovy, náviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.)
- c) vymezit poskytování pedagogické intervence (tj. vzdělávání ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku).

Na základě doporučení školského poradenského zařízení, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáky, zákonní zástupci žáka žádají ředitelku školy o IVP, který je zpracován bez zbytečného odkladu.

Při realizaci vzdělávacího procesu je třeba vycházet z konkrétního zjištění a popisu speciálních vzdělávacích potřeb a možností žáka.

Za zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu odpovídá ředitelka školy. Individuální vzdělávací plán vypracovává třídní učitel ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem žáka.

Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Třídní učitel po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, která je zaznamenána do školní matriky.

IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka.

Školské poradenské zařízení sleduje a vyhodnocuje opatření stanovené v individuálním vzdělávacím plánu a poskytuje žákovi, škole i zákonnému zástupci žáka poradenskou podporu.

SPECIFIKACE PROVÁDĚNÍ PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ A ÚPRAV VZDĚLÁVACÍHO PROCESU U ŽÁKŮ SE SVP:

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- v oblasti metod výuky, respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,
- střídání forem a činností během výuky
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,

- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů,
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka,
- zařazení předmětů speciální pedagogické péče (zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory, např. tyto předměty speciálně pedagogické péče: logopedická intervence pro žáky se závažnými poruchami řeči, ergoterapie pro žáky s tělesným postižením a práce s počítačem pro žáky s tělesným postižením).

7.4. Zabezpečení žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech

Důležitou součástí naší práce je včasné rozpoznání a podchycení talentu žáků. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků věnujeme pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Pro podporu nadání a mimořádného nadání využijeme podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Pravidla a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP mimořádně nadaného žáka.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, ředitelkou školy a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Třídní učitel po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, která je zaznamenána do školní matriky.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce,
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole,

- obohacování vzdělávacího obsahu,
- zadávání specifických úkolů, projektů,
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol.

U mimořádně nadaných žáků v matematice, jazykové výuce, v prvouce, přírodovědě a vlastivědě preferujeme samostatnou práci, zadávání mimořádných úkolů, skupinovou práci, projektové vyučování apod. Rovněž se mohou zúčastňovat různých soutěží, kde mají možnost prezentovat se.

Žáci s hudebním nadáním se zapojují do hry na flétnu, většinou pro své nadání

navštěvují ZUŠ, zúčastňují se školních i mimoškolních pěveckých soutěží.

Žáci výtvarně nadaní při pracích ve VV volí různé techniky, navštěvují výtvarné obory při ZUŠ.

Žáci sportovně nadaní se zapojují do sportovního kroužku.

Díky spojeným ročníkům v rámci jedné třídy může žák, který ovládá učivo nižšího ročníku spolupracovat při práci s vyšším ročníkem.

Nadaní žáci jsou integrováni v běžných třídách, kde je uplatňován individuální přístup.

7.5. Začlenění průřezových témat

Všechna průřezová témata jsou propojena se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Tematické okruhy průřezového tématu				
1. Rozvoj schopností poznávání	Prolíná všemi předměty a celým životem školy vůbec.			
2. Sebeznání a sebepojetí				
3. Seberegulace a sebe organizace				
4. Psychohygienu	TV, HV, VV, PČ			
5. Kreativita	TV, HV, VV, PČ			
6. Poznávání lidí	Prolíná všemi předměty a celým životem školy vůbec.			
7. Mezilidské vztahy				
8. Komunikace	JČ	JČ, JA		
9. Kooperace a kompetence	Prolíná všemi předměty a celým životem školy vůbec.			
10. Řešení problémů, rozhodovací dovednosti				
11. Hodnoty, postoje, praktická etika	PRV			PŘ, VL

Výchova demokratického občana (VDO)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Tematické okruhy průřezového tématu				

1. Občanská společnost a škola	PRV			VL
2. Občan, občanská společnost a stát	PRV			VL
3. Formy participace občanů v politickém životě			PRV	VL
4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			PRV	VL

**Výchova k
myšlení v
globálních
evropských
souvislostech
(VMGE)**

Tematické okruhy průřezového tématu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
1. Evropa a svět nás zajímá			PRV, JA	PŘ, VL, JA
2. Objevujeme Evropu a svět			PRV, JA	PŘ, VL, JA
3. Jsme Evropané			PRV, JA	PŘ, VL, JA

**Multikulturní
výchova
(MKV)**

Tematické okruhy průřezového tématu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
1. Kulturní diference	PRV		PRV, JA	PŘ, VL, JA
2. Lidské vztahy	Prolíná všemi předměty a celým životem školy vůbec.			
3. Etnický původ	PRV		PRV, JA	PŘ, VL, JA
4. Multikulturalita	PRV		PRV, JA	PŘ, VL, JA
5. Princip sociálního smíru a solidarity				VL

**Environmentální
výchova
(EV)**

Tematické okruhy průřezového tématu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
1. Ekosystémy	PRV			PŘ
2. Základní podmínky života				
3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí				
4. Vztah člověka k prostředí				

**Mediální
výchova
(MDV)**

Tematické okruhy průřezového tématu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			JČ	
2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				
3. Stavba mediálních sdělení			JČ	

4. Vnímání autora mediálních sdělení				
5. Fungování a vliv médií ve společnosti				JČ
6. Tvorba mediálních sdělení				JČ
7. Práce v realizačním týmu				

8. Učební plán

Učební plán je vypracován pouze pro I. stupeň ZV.

8.1. Tabulace učebního plánu

Celková časová dotace rámcového učebního plánu pro I. stupeň na naší škole je 118 hodin.

8.1.1. Celkový učební plán a jeho soulad s RVP ZV

Vzdělávací oblast ➤ vyučovací předměty	ŠVP ZV	RVP ZV
Jazyk a jazyková komunikace	44 + 8	44
➤ Český jazyk	35 + 5	35
➤ Anglický jazyk	9 + 3	9
Matematika a její aplikace	20 + 5	20
➤ Matematika	20 + 5	0
Informatika	2	2
➤ Informatika	2	0
Člověk a jeho svět	12	12
➤ Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda	12	0
Umění a kultura	12	12
➤ Hudební výchova	5	0
➤ Výtvarná výchova	7	0
Člověk a zdraví	10	10
➤ Tělesná výchova	10	10
Člověk a svět práce	5	5
➤ Pracovní činnosti	5	0
Disponibilní časová dotace	rozdělena	14
Celková dotace	104 + 14 (118)	104 + 14 (118)

Disponibilní časová dotace 14 hodin byla rozdělena na následující vzdělávací oblasti:

Jazyk a jazyková výchova

- v předmětu Český jazyk – celkem 5 hodin
- v předmětu Anglický jazyk – celkem 3 hodiny

Matematika a její aplikace

- v předmětu Matematika – celkem 5 hodin
- Informatika celkem 2 hodiny

8.1.2. Ročníkový učební plán a jeho soulad s RVP ZV

Týdenní časová dotace na daném stupni je v 1. a 2. ročníku 21 hodin, ve 3. a 4. ročníku 25 hodin a v 5. ročníku 26 hodin.

Vzdělávací oblast ➤ vyučovací předměty	1.	2.	3.	4.	5.	ŠVP ZV	RVP ZV
Jazyk a jazyková komunikace	7 + 1	7 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	44 + 5	44
Český jazyk	7 + 1	7 + 1	7 + 1	7 + 1	7 + 1	35 + 5	35
Anglický jazyk	0	0	3 + 1	3 + 1	3 + 1	9 + 3	9
Matematika a její aplikace	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	20 + 5	20
Matematika	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	20 + 5	0
Informatika	0	0	0	+1	1	2	2
Informatika	0	0	0	+1	1	2	0
Člověk a jeho svět	2	2	2	3	3	12	12
Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda	2	2	2	3	3	12	0
Umění a kultura	3	3	2	2	2	12	12
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0
Výtvarná výchova	2	2	1	1	1	7	0
Člověk a zdraví	2	2	2	2	2	10	10
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10
Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5	5
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
Celkem základní	19	19	21	22	23	104	104
Celkem disponibilní	2	2	4	3	3	14	14
Celkem v ročníku	21	21	25	25	26	118	118

8.2. Poznámky k učebnímu plánu

Oproti poslední verzi došlo ke změně využití disponibilní dotace v počtu 3 hodin, která v předchozí verzi učebního plánu posilovala výuku výtvarné výchovy ve 3., 4. a 5. ročníku po jedné hodině. Tyto hodiny byly přesuny do anglického jazyka 3., 4. a 5. ročníku po jedné hodině.

Skladba jednotlivých předmětů ani celková dotace hodin v jednotlivých ročnících se oproti předchozím verzím nezměnila.

8.2.1. Organizační podmínky

Výuka na škole probíhá obvykle ve spojených ročnících. To znamená, že v jedné třídě se vzdělávají společně žáci dvou, případně více ročníků. O spojování jednotlivých ročníků do třídy rozhoduje ředitel školy před začátkem školního roku obvykle podle počtu žáků, kteří budou školu v daném školním roce navštěvovat.

Vyučování začíná v 8:00. Jedna vyučovací hodina trvá 45 minut. Přestávky mezi hodinami jsou 10minutové, přestávka po první a druhé hodině trvá 15 minut. Je možné hodiny spojovat i do bloků nebo je dle potřeby přesouvat, při dodržení zásad hygieny školní práce. Učitel musí však dodržet časovou dotaci hodin pro jednotlivé předměty stanovenou učebním plánem a týdenním rozvrhem.

8.2.2. Poznámky ke vzdělávacím oblastem

8.2.2.1. Jazyk a jazyková komunikace (44 + 8 hodin)

Tato vzdělávací oblast je na naší škole realizována v předmětech *Český jazyk* (pokrývá zcela vzdělávací obor Český jazyk a literatura) a v předmětu *Anglický jazyk* (pokrývá zcela vzdělávací obor Cizí jazyk). Celková dotace na oba předměty je 52 hodin. Je tedy posílena 8 hodinami z disponibilní časové dotace (DČD).

Český jazyk (35 + 5 hodin)

Předmět Český jazyk je realizován na naší škole ve všech ročnících. Byl posílen 5 hodinami z DČD, takže se v každém ročníku tento předmět vyučuje 8 hodin týdně. Český jazyk obsahuje tři složky – učební bloky: Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu. Součástí uvedených učebních bloků je i psaní, které se zpravidla realizuje v menších časových celcích, než je celá vyučovací hodina. O počtu hodin pro jednotlivé učební bloky během týdne rozhoduje vyučující předmětu, bloky se mohou vzájemně prolínat.

Anglický jazyk (9 + 3 hodiny)

Předmět Anglický jazyk je povinně realizován od 3. ročníku a je posílen 3 hodinami z DČD, takže se od 3. ročníku vyučuje 4 hodiny týdně. V 1. a 2. ročníku je příležitostně zařazována metoda „CLIL“ (Content Language Integrated Learning). Jedná se o integraci jazykového vzdělávání do ostatních předmětů. Anglický jazyk je naplněn ve 3. ročníku v jedné složce – učebním bloku: Řečové dovednosti, ve 4. a 5. ročníku ve čtyřech složkách – učebních blocích: Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním a Psaní. Tyto bloky se obvykle prolínají v každé hodině.

8.2.2.2. Matematika a její aplikace (20 + 5 hodin)

Tato vzdělávací oblast je realizována jediným předmětem *Matematika* a je posílena o 5 hodiny z DČD.

Matematika (20 + 5 hodiny)

Předmět Matematika je realizován ve všech ročnících naší školy. Vyučuje se v 1. - 5. ročníku po 5 hodinách týdně. Matematika obsahuje v 1. – 3. ročníku 3 tematické okruhy - učební bloky (Číslo a početní operace; Závislosti, vztahy a práce s daty; Geometrie v rovině a prostoru) v 4. a 5. ročníku zahrnuje 4 tematické okruhy – učební bloky (Číslo a početní operace; Závislosti, vztahy a práce s daty; Geometrie v rovině a prostoru; Nestandardní aplikační úlohy a problémy). O zastoupení jednotlivých učebních bloků během týdne rozhoduje vyučující předmětu, obvykle se prolínají v každé hodině.

8.2.2.3. Informační a komunikační technologie (2 hodina)

Tato vzdělávací oblast je realizována jediným předmětem *Informatika*.

Informatika (2 hodina)

Jednotlivé učební bloky tohoto předmětu (Základy práce s počítačem; Vyhledávání informací a komunikace; Zpracování a využití informací) a jejich prvky se objevují ve všech ostatních předmětech již od 1. ročníku. Jako samostatný předmět Informatika s dotací 1 hodina týdně je zařazen v 4. a 5. ročníku. O počtu hodin pro jednotlivé učební bloky a jejich zařazení v průběhu roku rozhoduje vyučující.

8.2.2.4. Člověk a jeho svět (12 hodin)

Tato vzdělávací oblast je realizována předměty *Prvouka* (1. - 3. ročník), *Přírodověda* a *Vlastivěda* (4. a 5. ročník) a je posílena o 1 hodinu z DČD. Do těchto předmětů jsou integrována průřezová témata *Výchova demokratického občana*, *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* a *Multikulturní výchova*. **Prvouka (6 hodin)**

Tento předmět je tedy vyučován v 1., 2. a 3. ročníku po 2 hodinách týdně. O časové dotaci pro jednotlivé tematické okruhy – učební bloky (*Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví*) a o jejich pořadí v průběhu roku rozhoduje vyučující předmětu.

Přírodověda a Vlastivěda (6 hodin)

Tyto předměty jsou vyučovány ve 4. a 5. po 3 hodinách, jsou realizovány ve stejných učebních blocích jako Prvouka (*Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví*). Přírodověda zahrnuje učební bloky s tematikou o přírodě (*živá příroda, neživá příroda, člověk a jeho vztah k přírodě, apod.*), Vlastivěda zahrnuje učební bloky s tematikou o vlasti (*domov, vlast, vztahy mezi lidmi, historie, apod.*). O časové dotaci pro jednotlivé předměty Přírodověda a Vlastivěda, pro jednotlivé učební bloky i o pořadí učebních bloků v průběhu roku rozhoduje vyučující předmětu.

8.2.2.5. Umění a kultura (12 hodin)

Tato vzdělávací oblast je na naší škole realizována předměty *Hudební výchova* a *Výtvarná výchova*, které zcela pokrývají vzdělávací obory stejného jména.

Hudební výchova (5 hodin)

V každém ročníku je tento předmět vyučován 1 hodinu týdně. O časové dotaci pro jednotlivé hudební činnosti - učební bloky (*Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudební pohybové činnosti, Poslechové činnosti*) rozhoduje vyučující předmětu. Charakteristika předmětu umožňuje rovněž propojení všech učebních bloků v jedné hodině.

Výtvarná výchova (7 hodin)

V 1. - 2. ročníku se tento předmět vyučuje po 2 hodinách týdně, ve 3. – 5. Ročníku po 1 hodině týdně. Všechny učební bloky (*Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity, Ověřování komunikačních účinků*) jsou zpravidla zastoupeny v každé vyučovací hodině.

8.2.2.6. Člověk a zdraví (10 hodin)

Tato vzdělávací oblast je na naší škole realizována předmětem *Tělesná výchova*, který zcela pokrývá stejnojmenný vzdělávací obor.

Tělesná výchova (10 hodin)

Předmět je vyučován v každém ročníku po 2 hodinách týdně. Všechny učební bloky (*Činnosti ovlivňující zdraví, Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, Činnosti podporující pohybové učení, Prvky zdravotní tělesné výchovy: Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení a Speciální cvičení*) jsou zpravidla zastoupeny v každé vyučovací hodině.

V 2. a 3. ročníku se uskutečňuje povinný plavecký výcvik v rozsahu 20 vyučovacích hodin v každém ročníku. V případě zájmu je rovněž žákům ostatních ročníků umožněna jejich účast na plavecké výuce, kterou však absolvují na vlastní náklady.

Škola také umožňuje žákům účast na lyžařských kurzech, které nabízí ve spolupráci s vybranou renomovanou lyžařskou školou zcela na náklady žáků.

8.2.2.7. Člověk a svět práce (5 hodin)

Tato vzdělávací oblast je na naší škole realizována předmětem *Pracovní činnosti*, který zcela pokrývá vzdělávací obor Člověk a svět práce.

Pracovní činnosti (5 hodin)

Tento předmět se vyučuje ve všech ročnících po 1 hodině. O časové dotaci pro jednotlivé tematické okruhy – učební bloky (Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitecké práce, Příprava pokrmů) rozhoduje vyučující předmětu.

8.2.2.8. Doplňující vzdělávací obory

Tato vzdělávací oblast v sobě zahrnuje vzdělávací obory: Dramatickou výchovu, Etickou výchovu, Filmová/Audiovizuální výchova, Taneční a pohybová výchova. Žádný z těchto oborů není na naší škole vyučován jako samostatný předmět. Některé prvky, náměty, tematické okruhy a formy těchto vzdělávacích oborů se však objevují v ostatních povinných předmětech (např. Dramatická výchova v Českém jazyce, Anglickém jazyce a Prvouce, Přírodovědě a Vlastivědě; Etická výchova v Českém jazyce, Anglickém jazyce, Prvouce a Vlastivědě; Filmová/Audiovizuální výchova v Českém jazyce, Anglickém jazyce, Prvouce, Vlastivědě, Přírodovědě, Výtvarné výchově, Hudební výchově a hlavně v Informatice; Taneční a pohybová výchova v Hudební výchově a Tělesné výchově).

8.2.2.9. Nepovinné předměty

Škola nabízí v případě dostatečného zájmu žáků (minimálně 7) nepovinný předmět Náboženství.

Náboženství mohou vyučovat pouze registrované církve nebo náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno zvláštní právo vyučovat náboženství ve státních školách podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

K vyučování náboženství lze spojovat žáky z několika ročníků. Nepovinný předmět náboženství může vyučovat pouze pověřený zástupce církve nebo náboženské společnosti, který splňuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka (podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů), a to pouze v pracovněprávním vztahu ke škole. Pověření vydává statutární orgán církve nebo náboženské společnosti, v případě římskokatolické církve statutární orgán příslušného biskupství.

Pokud je předmět náboženství ve škole zaveden, musí výuka probíhat dle osnov, které jsou součástí ŠVP např. formou přílohy. Osnovy předmětu vydává škola, ale obsahově je připravuje vyučující pedagog příslušné církve nebo náboženské společnosti.

8.2.2.10. Volitelné předměty

Škola nenabízí žádné volitelné předměty.

9. Učební osnovy

9.1. Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá důležité postavení v našem výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti člověka. Jazyková výuka podporuje rozvoj komunikačních kompetencí a vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizujeme ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura (předmět Český jazyk) a Cizí jazyk (předmět Anglický jazyk). Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je však nedílnou součástí i ve všech ostatních vzdělávacích oblastech.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

9.1.1. Český jazyk

9.1.1.1. Charakteristika předmětu

Dovednosti, které žák získá v předmětu Český jazyk, jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě

umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah tohoto předmětu má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

9.1.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu

Rozdělení učiva a výchovně vzdělávacích strategií do jednotlivých ročníků je zpracováno v přehledných tabulkách, které jsou uloženy v přílohách tohoto dokumentu.

9.1.2. Anglický jazyk

9.1.2.1. Charakteristika předmětu

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Anglický jazyk dává předpoklad pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování anglického jazyka pomáhá snižovat jazykovou bariéru a přispívá tak ke zvýšení mobility žáků jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu pro další

osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému jazyku. Vzdělávání v Anglickém jazyce předpokládá na konci 2. období dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky) žák:

- rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám
- tyto výrazy a fráze používá
- představí sebe a ostatní
- klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní
- na podobné otázky odpovídá
- jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci

9.1.2.2. Výchovné a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu

Rozdělení učiva a výchovně vzdělávacích strategií do jednotlivých ročníků je zpracováno v přehledných tabulkách, které jsou uloženy v přílohách tohoto dokumentu.

9.2. Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Žáci se také učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení
- kritickému usuzování
- srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení prostřednictvím využívání základních matematických pojmů a vztahů
- poznávání charakteristických vlastností matematických pojmů a vztahů a na základě těchto vlastností k jejich určování a zařazování
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh)

- efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním (matematizace reálných situací)
- vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití
- poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- provádění rozborů při řešení úloh a jejich správnému zápisu
- zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh, které vyjadřují situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi
- k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh
- soustavné sebekontroly při každém kroku postupu řešení
- rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

9.2.1. Matematika

9.2.1.1. Charakteristika předmětu

Vzdělávání v tomto předmětu klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah předmětu Matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

9.2.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu

Rozdělení učiva a výchovně vzdělávacích strategií do jednotlivých ročníků je zpracováno v přehledných tabulkách, které jsou uloženy v přílohách tohoto dokumentu.

9.3. Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií.

Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy.

Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači.

Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Žáci se vzdělávají prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich.

Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností.

Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů.

Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci

- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

9.3.1. Informatika

9.3.1.1. Charakteristika předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

9.3.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu

Výuka probíhá na počítačích či tabletech, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Rozdělení učiva a výchovně vzdělávacích strategií do jednotlivých ročníků je zpracováno v přehledných tabulkách, které jsou uloženy v přílohách tohoto dokumentu.

9.4. Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději.

Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání
- efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích
- bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům
- hledání možností aktivního uplatnění při ochraně přírody a kulturního dědictví
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

9.4.1. Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda

9.4.1.1. Charakteristika předmětu

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných

událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

V 1. – 3. ročníku je všech 5 tematických okruhů zahrnuto do jednoho předmětu s názvem *Prvouka*. Ve 4. a 5. ročníku jsou první tři tematické okruhy součástí předmětu *Vlastivěda* a další dva tematické okruhy naplňují předmět *Přírodověda*.

9.4.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu

Rozdělení učiva a výchovně vzdělávacích strategií do jednotlivých ročníků je zpracováno v přehledných tabulkách, které jsou uloženy v přílohách tohoto dokumentu.

9.5. Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence
- učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy
- rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot

- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu
- pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
- tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince ➤ tvořivému přístupu ke světu
- možnosti aktivního překonávání životních stereotypů
- obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby
- chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

9.5.1. Hudební výchova

9.5.1.1. Charakteristika předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechoových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechoвыми.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechoových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

9.5.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu

Rozdělení učiva a výchovně vzdělávacích strategií do jednotlivých ročníků je zpracováno v přehledných tabulkách, které jsou uloženy v přílohách tohoto dokumentu.

9.5.2. Výtvarná výchova

9.5.2.1. Charakteristika předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

9.5.2.2. Výchovné a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu

Rozdělení učiva a výchovně vzdělávacích strategií do jednotlivých ročníků je zpracováno v přehledných tabulkách, které jsou uloženy v přílohách tohoto dokumentu.

9.6. Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, „Škola pro děti“ (ŠVP ZV)

aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví (pouze na 2. stupni) a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vedeme žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody
- vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu
- upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci
- poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

9.6.1. Tělesná výchova

9.6.1.1. Charakteristika předmětu

Předmět Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice

zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Doporučuje se vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

9.6.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu

Rozdělení učiva a výchovně vzdělávacích strategií do jednotlivých ročníků je zpracováno v přehledných tabulkách, které jsou uloženy v přílohách tohoto dokumentu.

9.7. Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vedeme žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- organizaci a plánování práce
- používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů
- uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti
- vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa
- potřebné sebedůvěře
- novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci
- rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

9.7.1. Pracovní činnosti

9.7.1.1. Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní činnosti je rozdělen na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů*

Vzdělávací obsah je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

9.7.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie a vzdělávací obsah předmětu

Rozdělení učiva a výchovně vzdělávacích strategií do jednotlivých ročníků je zpracováno v přehledných tabulkách, které jsou uloženy v přílohách tohoto dokumentu.

10. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

10.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Jsou součástí Školního řádu, v ostatních případech postupuje podle platné legislativy.

10.1.1. Zásady pro hodnocení žáků

10.1.1.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

Hodnocení žáka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.

Za první pololetí se vydává vysvědčení (nebo škola vydá žákovi výpis z vysvědčení); za druhé pololetí vysvědčení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání nebo v případě přestupu na jinou školu.

Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.

Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.

Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.

Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.

Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru klasifikace za příslušné období.

Ředitelka školy je povinna působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky, ➤ před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období), ➤ případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

V pátém ročníku zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení žáka, jestliže se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

10.1.1.2. Zásady pro hodnocení chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období), ➤ okamžitě

v případě mimořádného porušení školního řádu.

10.1.2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.

Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.

Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mu daří,
- co mu ještě nejde.
- jak bude pokračovat dál.

Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace

10.1.3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií; výchovná opatření

10.1.3.1. Stupně hodnocení prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu: 1 – výborný,

2 – chvalitebný,

3 – dobrý, 4 – dostatečný,

5 – nedostatečný.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Ve vyučovacích předmětech výchovného charakteru se při klasifikaci nepřihlíží k míře talentu, nýbrž ke schopnosti a motivaci žáka využít vlastních možností v rámci osobních mezí. Vyučující přiměřeně zohledňuje míru zájmu a aktivního přístupu žáka k plnění úkolů zejména v oblasti praktických činností.

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi

podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

10.1.3.2. Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni: 1 – velmi dobré,

2 – uspokojivé,

3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojedinele. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

10.1.3.3. Výchovná opatření

Za výborné studijní výsledky, reprezentaci školy v soutěžích a na kulturních vystoupeních a významné činy např. v oblasti ochrany zdraví a života osob může být žákovi udělena pochvala třídního učitele nebo ředitele školy.

Podle závažnosti provinění mohou být žákům uložena tato opatření k posílení kázně:

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- důtka ředitele školy

Napomenutí a důtka třídního učitele

Uděljuje třídní učitel dle svého uvážení a s přihlédnutím k názoru dalších vyučujících zejména za drobná, popř. opakovaná porušení školního řádu. O udělení těchto výchovných opatření informuje třídní učitel pedagogickou radu a rodiče žáka.

Důtku ředitele školy

Uděluje ji ředitelka školy zejména za závažná porušení školního řádu nebo v případě, že předchozí výchovná opatření nebyla účinná. Tato výchovná opatření projednává pedagogická rada a jsou prokazatelným způsobem oznámena rodičům.

Drobné prohřešky proti školnímu řádu, problematické chování apod. oznamují vyučující rodičům zápisy do žákovské knížky.

10.1.4. Slovní hodnocení

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na žádost zákonného zástupce ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

10.1.5. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení:

10.1.5.1. Prospěch***Ovládnutí učiva předepsaného osnovami***

- 1 – výborný - ovládá bezpečně
- 2 – chvalitebný - ovládá
- 3 – dobrý - v podstatě ovládá
- 4 – dostatečný - ovládá se značnými mezerami
- 5 – nedostatečný - neovládá

Úroveň myšlení

- 1 – výborný - pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
- 2 – chvalitebný - uvažuje celkem samostatně

- 3 – dobrý - menší samostatnost v myšlení
- 4 – dostatečný - nesamostatné myšlení
- 5 – nedostatečný - odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

- 1 – výborný - výstižné a poměrně přesné
- 2 – chvalitebný - celkem výstižné
- 3 – dobrý - myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
- 4 – dostatečný - myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
- 5 – nedostatečný - i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

- 1 – výborný - užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
- 2 – chvalitebný - dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
- 3 – dobrý - řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
- 4 – dostatečný - dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- 5 – nedostatečný - praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

- 1 – výborný - aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- 2 – chvalitebný - učí se svědomitě
- 3 – dobrý - k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
- 4 – dostatečný - malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- 5 – nedostatečný - pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

10.1.5.2. Chování

1 – velmi dobré - Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojedinele. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

2 – uspokojivé - Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

3 – neuspokojivé - Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

10.1.6. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), ➤ didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP), ➤ rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

Žák 2. až 5. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřipustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, atd.). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, ➤ učitel klasifikuje jen probrané učivo,
- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
- prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

Učitelé mohou při hodnocení používat zjemňující stupnice (např. 1*, 1-2, 1-, případně doprovodit známku písemným hodnocením, pochvalou apod., dále mohou používat bodové nebo procentuální hodnocení, je-li to ku prospěchu věci, případně pokud to poslouží k motivaci žáka, tohoto hodnocení mohou použít při hodnocení vědomostí a dovedností i při zápisu do žákovské knížky, bodové či procentuální hodnocení musí být převoditelné na klasické klasifikační stupně. Na vysvědčení a do katalogových listů je přípustné hodnocení pouze v celých stupních (1, 2, 3, 4, 5).

10.1.7. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

10.1.7.1. Komisionální zkouška

Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- při konání opravné zkoušky,
- při konání zkoušky, žáka, který studuje v zahraničí

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jí pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitelka školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

10.1.7.2. Opravná zkouška

Opravné zkoušky konají žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitelka školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku.

Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který konal opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětus prospěchem

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný

10.1.8. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.